

**KOHTUTE HALDAMISE NÕUKOJA
VIIENDA KOOSOLEKU
PROTOKOLL**

TALLINN

13. veebruar 2003.a

Kohal viibisid: **Uno Lõhmus**, Riigikohtu esimees, kohtute haldamise nõukoja esimees
Jaano Odar, Riigikohtu kohtunik, tsiviilkolleegiumi esimees
Malle Seppik, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik
Ago Kutsar, Tartu Ringkonnakohtu esimees
Helve Särgava, Tallinna Linnakohtu esinaine
Hurma Kiviloo, Tallinna Halduskohtu kohtunik
Allar Jõks, õiguskantsler
Raivo Sepp, riigi peaprokurör

Donald Kiidjärv, Tartu Maakohtu kohtunik, asendusliige, sõnaõigusega

Igor Amann, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik, asendusliige, sõnaõigusega

Margus Sarapuu, Justiitsministeeriumi asekancleri kt, sõnaõigusega

Ingrid Tiislär, Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse juhataja

Timo Ligi, Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse nõunik

Mirjam Vili, Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse nõunik

Juhatas: **Uno Lõhmus**, Riigikohtu esimees

Protokollis: **Mirjam Vili**, Justiitsministeeriumi kohtute osakonna kohtuhaldustalituse nõunik

Koosolek algas: **16.00**

Koosolek lõppes: **18.00**

Päevakord

1. Eelmise istungi protokollki kinnitamine.
2. Nõusoleku andmine maa- ja linnakohtu kodukorra kinnitamiseks ning arvamuse andmine maa- ja linnakohtu kantselei kodukorra suhtes.
3. Arvamuse andmine Ida-Viru haldusteenistuse probleemide kohta.

4. Arvamuse andmine Riigikohtu kohtuniku vabale kohale kandideerivate isikute kohta.

Sissejuhatus; eelmise istungi protokollide kinnitamine

Lõhmus: Vastuväiteid eelmise istungi protokollile ei ole. Kinnitame. Päevakorda on lisatud minu poolt kahe Riigikohtu kandidaadi kohta arvamuse andmine.

Nõusoleku andmine maa- ja linnakohtu kodukorra kinnitamiseks ning arvamuse andmine maa- ja linnakohtu kantselei kodukorra suhtes

Sarapuu: Maa- ja linnakohtu kodukorra ja kantselei kodukorra sisulise tutvustuse teeb hr Ligi, kes annab ülevaate tegevusest vahepeal ning saabunud parandusettepanekutest. Kohtute poolt esitatud parandusettepanekud jagaksime laiali. Teen ettepaneku need punkthaaval läbi töötada. Kohtu kodukord võiks saada kohtutele näidiseks.

Särgava: Minu poole on pöördunud kohtute esimehed palvega, et täna ei kinnitataks kohtu kodukorda, kuna esimehed tahaksid seda ühiselt arutada kas eraldi või kohtute haldamise nõukoja laiendatud istungil. Eraldi oleks seda võimalik arutada 28. veebruaril kohtuesimeeste kokkutulekul. Teen ettepaneku siin arutada, kuid mitte kinnitada.

Sarapuu: Kas redaktsioonilisi või sisulisi probleeme?

Särgava: Sisulisi probleeme.

Lõhmus: Kuulame kõigepealt ära ja siis otsustame, mis me teeme.

Ligi: Kodukorrad olid ka eelmisel korral päevakorras. Tookord võeti vastu seisukoht, et kodukorrad võiksid olla ühtsed või liidetavad. Meie algne plaan oli see vormistada ühes dokumendis, millest osa kinnitab minister. Ühtselt välja töötada on aga keeruline, kuna paragrahvid ei haaku. See läheks vastuollu ka kohtute seadusega. Otsustasime seega teha kaks erinevat, mis reguleerivad erinevaid küsimusi, kuid on kergesti liidetavad. Kantselei kodukorras, mille kinnitab minister, on loetletud teenistujad ja nende ülesanded. Siin on lähtutud struktuurist, millele kohtute haldamise nõukoda nõusoleku andis. Kohtu kodukorra aluseks on sügisel Jõgeva Maakohtu ja Tallinna Linnakohtu esinaiste poolt esitatud projektid. Jaanuaris saatsime eelnõud kohtutele kommenteerimiseks. Kõikidele ettepanekutele oli meie poolt ka tagasiside. Veebruari algul valmisid viimased eelnõu variandid. Teie käes on projektid, mis valmisid pärast viimaseid parandusettepanekuid. See oleks lühidalt kõik.

Särgava: Asjaajamiskord on lülitatud kohtu kodukorra juurde. Samas vastutab ju asjaajamise eest haldusdirektor.

Ligi: Kohtute seadus § 42 lg 2 sätestab, mida peab kodukord sisaldama. Kohtu asjaajamiskord on kodukorra osa. Paragrahvis 125 on sätestatud haldusdirektori pädevus. Ise mõtlesime seda nii, et asjaajamine puudutab tervet kohut. Piiri tõmbamine on keeruline. Haldusdirektoril on küll asjaajamise pool, kuid ka kohtunikel on olemas võimalus sõna sekka öelda.

Särgava: Paragrahv 42 lg 2 sätestab ainult, et kodukorras nähakse ette.

Ligi: Seda tuleb koos esimese lõikega tõlgendada.

Seppik: Kohtute seaduse § 41 räägib, et kohtute haldamise nõukoda annab oma nõusoleku ainult kohtu kodukorrale.

Ligi: Tõime aga ka kantselei oma, sest neid on mõttekas koos arutada.

Jõks: Kohtute seadus räägib kahest kodukorrast. Kohtute haldamise nõukoja pädevuses on kohtu kodukorra kehtestamisel nõusoleku andmine. Teise kodukorra osas mina kohtute haldamise nõukoja pädevust ei näe. Paragrahv 42 lg 2 on arusaamatu ning meie pädevus ei ole selge.

Ligi: Kantselei kodukorra oleme kaasanud sellepärast, et neid oleks võimalik ühtsena vaadata. Kohtute haldamise nõukoda otsustas nii, et haldusdirektorile alluvad kõik kohtuteenistujad, välja arvatud esimehe abi ja pressinõunik. Kuna haldusdirektor on kantselei juht, peaks temale alluvate teenistujate pädevus olema sätestatud kantselei kodukorras.

Särgava: Kohtuasjade registreerimine tuleneb asjaajamiskorrast. Selle eest vastutab haldusdirektor. Esimehel ei ole mitte mingit pistmist nendega. Kui ta on aga siin juures, siis tuleneb ka vastutus.

Ligi: Vastutus tuleneb sellest, kuidas see seal kirjas on, mitte iseenesest sellest, kummas kodukorras see kirjas on.

Särgava: Igal kohtul on oma kodukord, nii et siin võivad tekkida erinevused.

Kutsar: Nõukoda annab nõusoleku kohtu kodukorra kehtestamiseks, mille kehtestab esimees koostöös üldkoguga. Kas Justiitsministeeriumi poolt välja töötatud maa- ja linnakohtu kodukord on tüüpeeskiri ja kui suur mänguruum jääb konkreetsele kohtule kohapeal?

Sarapuu: Jah, tegemist on näidiseaga. Eesmärk on see, et kohtud esitaksid kohtute haldamise nõukojale kvaliteetsed kohtu kodukorrad. Kuna näidises on sees üldpõhimõtted, siis on see abiks kohtutele endile.

Kutsar: Nõukoda saab siis öelda, et me soovitame võtta selle aluseks?

Sarapuu: Võime nimetada seda projektiks, mida oleme siin arutanud. Iga kohus võib muidugi teha teistmoodi. Sellisel juhul peaksid nad aga välja tooma ka põhjuse ning siis otsustab kohtute haldamise nõukoda, kas on võimalik erinevalt reguleerida.

Kiviloo: Kas see oleks siis aluseks ka teisele astmele ja halduskohtule.

Sarapuu: Pärast saab vaadata, mis edasi saab. Tuleb vaadata, mis erisused neil on, mida nad tahavad, et kohtute haldamise nõukoda eraldi arutaks. Põhiprintsiipe oleks ju kohtutel endil vaja.

Sepp: Tegemist on seega meetodilise materjaliga, mis abistab esimehi. Siin ei olegi kohtute haldamise nõukojal oluline praegu seisukohta võtta. Tuleb anda esimeestele, kes töötavad välja. Kohtute haldamise nõukoja heakskiit ei anna praegu midagi.

Tiislär: Selles etapis oleme olnud. Algselt tõime kohtute haldamise nõukojale kaks konkreetset kodukorda: Jõgeva MK ja Tallinna LK. Ja siis saime ülesande teha näidis.

Kiviloo: Jah. Põhjus, miks pandi kohtute seadusesse sisse, et kohtute haldamise nõukoda annab nõusoleku, oli selles, et oleksid mingid ühtsed alused, et oleks olemas näidis.

Amann: Olen kodukorda rida-realt lugenud. Kas seda on kooskõlastatud ka karistusosakonnaga?

Ligi: Ei ole. Tunnistan, et see võiks nii olla.

Amann: Nii terminoloogialt kui põhimõtetelt ei ole tegemist korrektse dokumendiga.

Seppik: Kohtute seaduse § 42 lg 3 sätestab, et kodukord ei või sisaldada kohtumenetluse korda puudutavaid sätteid. Kodukord sisaldab aga terve rea sätteid, mis on kohtumenetluse korras reguleeritud, selles osas tuleks kodukord üle vaadata.

Sarapuu: Piiri tõmbamine on keeruline. Kui tuletan meelde Riigikohtu kodukorda, siis ka seal palju tõlgendamise võimalusi. Kui teete konkreetseid ettepanekuid, siis kaalume neid. Kui praegune jaotus on teile vastuvõetav, siis saaksime edasi minna konkreetsete parandusettepanekutega.

Lõhmus: Missuguseid dokumente kohtute seadus ette näeb? Kõigepealt kohtu kodukord, mille kinnitab esimees kooskõlas üldkoguga. Kantselei kodukord on ainult maa- ja linnakohtus. Millest tuleneb niisugune eripära? See on nähtavasti kogemata. Kohtute seadus näeb ette erinevaid dokumente, sisuliselt piiritlemata, mida üks või teine dokument peaks sisaldama. Üks võimalus on teha näidiskodukorrad.

Odar: Mulle tundub see näidis mõistlik, sest peaks vältima Eestis olukorda, kus Tallinna advokaat, kes tahab Põlva kohtusse minna, peab lugema Põlva kohtus orienteerumiseks põhjalikult selle kodukorda.

Sarapuu: Ministeerium on avatud ettepanekutele. Eriti kui kohtute haldamise nõukoda on arvamusel, et põhimõtted peaksid olema samad erinevates kohtutes. Minu hirm on selles, et 28. veebruaril, kui esimehed saavad kokku, ei saa rohkemat selgust kui siin istuvate seas.

Lõhmus: Küsimus ei ole selles, kas esimehed konkreetse lahenduse pakuvad, vaid selles, et inimesed tuleb ära kuulata. Seega on esimeeste kokkusaamine hea mõte.

Sarapuu: Kindlasti on vaja kohtuda esimeestega. Ma ei usu aga, et sealt tuleks lahendus, mis puudutab nende kodukordade kokkusobivust.

Särgava: Praegu esimehed tunnevad, et nad on kõrvale lükatud. Kokkutuleku mõte oligi selles, et tuleme kokku ja vaatame punkthaaval. Keerulisemaks ei taha keegi midagi ajada. Kõige mõistlikum võib olla nõupidamine koos kohtute haldamise nõukojaga. Selge see, et kodukorrad peavad ühtima. Asjaajamiskorrast on välja jäänud töotervishoid ja tööohutusega seonduvad küsimused.

Kiviloo: See, et esimees ei allu Justiitsministeeriumile, ei tähenda, et ei peaks korraldama esimeeste nõupidamist. Just eriti sellepärast, et on uus seadus ja rakendusprobleemid.

Sarapuu: Sügisel toimus ju kokkusaamine ning toimub ka edaspidi. Küsimus aga on selles, milline on sobiv foorum.

Sepp: Iga uue idee rakendamise nõue on see, et räägitakse rakendajatega läbi. Ja kaasatakse nad otsustusprotsessi, kus on võimalik kokku leppida teatud põhimõtetes. Toetan ideed, et võtta kokku sõlmprobleemid ning need aeg-ajalt läbi arutada

Jõks: Toetan ka, et läbi rääkida, kuid esimeeste kogu ei ole võimeline tekstiga töötama, kuna on liiga suur. Peab olema mingi valmis tekst, mille kohta ütleme, et kohtute haldamise nõukoda on sellesse etappi jõudnud, et nüüd võivad esimehed seda arutada.

Odar: Teha väiksed parandused ja võtta käesolev kodukord ning ka kantselei kodukord põhimõtteliselt aluseks.

Sepp: Kas projektmaterjali peab esitama kohtute haldamise nõukoda või otse Justiitsministeerium? Teine probleem on selles, et praegu on projektides vastuolud seadusega sees ning kuidagi ei ole võimalik praegu sellist alla saata.

Sarapuu: Selle klausliga, et parandatakse vead, on võimalik seda teha. Küsimus aga ka selles, kuidas kohtute haldamise nõukoda oma tööd planeerib. Võime ju võtta eesmärgi, et kodukord saab kinnitatud 1. juuniks. Selle aja jooksul toimuksid kaks kohtumist esimeestega ja haldusdirektoritega. Kuidas on teie soovid, kuidas teie seda protsessi näete?

Sepp: See on sama küsimus, mis eelmistel istungitel. Milline on kohtute haldamise nõukoja tegevus, kas töötab kui kooskõlastaja või kui töögrupp. Kui me töötame välja kodukorra, siis oleme nagu töögrupp.

Lõhmus: Need muudatused ja täiendused, millele siin juba tähelepanu juhiti, parandab Justiitsministeerium. Teine küsimus on see, kas otsustame kohtuda kohtuesimeestega.

Kiviloo: Oleks kasulik teada nende probleeme. Küsimus aga, kas kohtute haldamise nõukoja kohtumine esimeestega on efektiivne, kuna kõik on väga hõivatud.

Kutsar: Ei ole mõtet kokku kutsuda vaid seepärast, et arutada kodukorda.

Lõhmus: Teksti seal ei saa koostada, kuid kokku on vaja tulla selleks, et põhimõttelisi küsimusi arutada.

Kiviloo: Kohtute haldamise nõukojas on ka kohtu esimehi. Võib-olla ei ole teistel vaja osaleda, kui nemad osalevad ja siis edastavad probleemi meile.

Kiidjärv: Kohtu esimees peab selle enne läbi töötama. Ei tea, kas üldkogus on arutelud toimunud?

Ligi: Harju Maakohtus on vist seda arutatud ka üldkogul. Me ei ole andnud kellelegi juhiseid, kuidas seda teha.

Lõhmus: Kas arutame täna parandusettepanekuid ning siis saadetakse uuesti kohtutesse, et selle põhjal saaks toimuda arutelu?

Kiviloo: Kui arutaksime siin konkreetseid muudatusettepanekuid, siis kestaks see südaööni.

Lõhmus: Milline on teie ettepanek?

Ligi: Võib saata need suurele ringile kommenteerimiseks. Võib selgitada neile ka protsessi lahti, et seejärel tuleb asi kohtute haldamise nõukojas arutlusele.

Kiidjärv: Meie siin kohtute haldamise nõukojas ei saa sellist ettepanekut teha, seda saab vaid teha ministeerium. Pärast parandusi saab kohtute haldamise nõukoda selle läbi vaadata.

Lõhmus: Ei saa seadust täpselt järgida. Otsime kompromissi selles mõttes, et saada töötavat dokumenti, kus oleksid ühised põhimõtted, mis laieneksid kõikidele kohtutele.

Särgava: Esimene mõte oli selles, et püüda omavahel konsensus saavutada kodukordade põhiosade osas. Kodukorrad peavad olema tõesti võimalikult sarnased.

Odar: Parandusettepanekute nimekirjast on olulised: vapipitsati küsimus, see kinnitab kohtuotsuste autentsust, selle asukoha ütleb esimees ja vastutab selle eest ka. Teine, kantselei lahtioleku aeg võiks olla üle Eesti ühtne.

Sarapuu: Jätkan teemat, et kuidas kõige kasulikumaks muuta kohtuesimeeste nõupidamist. Oleks vaja, et keegi võtaks need arvamused kokku, et me saaksime öelda, et selline on kõigi kohtuesimeeste arvamus. Näiteks võtavad kaks esimeest ülesande, et töötavad dokumendid läbi sisuliselt ja panevad kokku kohtuesimeeste seisukohad. Siis on sellest ka reaalne kasu.

Sepp: Kui on vaja teatud põhimõtetes kokku leppida, siis need protokollitakse ja see ongi ühine otsus.

Sarapuu: Erinevus on selles, et otsustab lõpuks kohtute haldamise nõukoda. Vaja on asja, mille kohta saab öelda, et see ongi esimeeste seisukoht.

Odar: Töö aluseks aga võiksid olla need dokumendid juba küll.

Seppik: Seaduses sätestatud ei ole mõtet korrata. Siin võiksid olla sellised ülesanded, mida seaduses ei ole.

Sarapuu: Siis kohtute haldamise nõukoda ütlebki, et neid asju sisse ei pane.

Lõhmus: Põhimõtteliselt on see õige, et seadust ei tohiks korrata, kuid dokumendi terviklikkuse seisukohalt on see vajalik. Kui esimehe pädevus on laiem kui seaduses, siis juba mõttekas kogu tema pädevus kirja panna.

Kiviloo: Mis ajaks siis muudatused tehakse ning kus need avaldatakse? Kas kohtunike listis?

Särgava: Kohtu esimehed plaanivad kokku tulla 28.veebruari kell 11.00 Tartu Maakohtus.

Ligi: Nädal aega enne seda peaks teil siis olema mingi dokument. Saadame selle kohtunike listi.

Lõhmus: Vaatame, mis see toob, ja otsustame siis edasi.

Sarapuu: Oleme kodukorraga juba tükk aega vaeva näinud ning oleks kurb, kui veel sügisel sama asja arutaksime.

Kiviloo: Kas teise astme kohtud ja halduskohtud otsustavad ise, mida nad üle võtavad ja mida mitte, või Justiitsministeerium teeb näidiskodukorrad ka nende jaoks?

Sarapuu: Meil on nendega lihtsam suhelda, kui teame, mis on teiste kodukordade raamistik. Esialgu tegeleme maa- ja linnakohtutega; kui see kodukord on heakskiidu saanud, vaatame haldus- ja ringkonnakohtuid.

Lõhmus: See küsimus on seega lõpetatud.

Otsustati: mitte arutada sisuliselt kohtute kodukordi. Oodata ära kohtute esimeeste seisukohad ning järgmisel istungil teema uuesti päevakorda võtta.

Arvamuse andmine Ida-Viru haldusteenistuse probleemide kohta

Sarapuu: See punkt võeti päevakorda Viru Ringkonnakohtu esimehe pr Aitseni soovil. Meie soov on see, et arutatakse mitte personaalset probleemi, vaid probleemi üldiselt. Oleme nõus igas Eesti nurgas tekkinud probleeme kohtute haldamise nõukojaga arutama. Lühidalt on sisu selles, et kohtute haldamise mudel, mis sisaldub seaduses ja mis on kirja pandud struktuuris, on tekitanud probleeme konkreetses piirkonnas. Ministeerium kinnitab eelarved kohtutes ja struktuurid kinnitatakse eelarve raames. Kohtute haldamise nõukojas sai kooskõlastatud põhimõte, et kui haldusdirektor hakkab struktuuri muutma, siis kooskõlastab ta selle esimehega.

Näiteks kui räägime 2004. a eelarve menetlemisest, siis kuhu lisaraha jääb, kas nendesse kohtutesse, kus on probleeme töökoormusega või töötame välja konkreetsed printsiibid. Kui esimesse, siis võimalik, et haldusdirektorile, kes kinnitab struktuuri, võib esimees öelda, et tema ei kooskõlasta struktuuri, kus istungisekretäridel ei ole palgatõusu või kus ei ole viit istungisekretäri. Tekib patiseis. Minister on antud juhul määranud mitmele kohtule ühise haldusdirektori. Tol hetkel koguni neljale, kuna oli olemas Kohtla-Järve Linnakohus. Eilse kuupäeva seisuga on kinnitatud ka kohtute eelarved. Esimees on vaidlustanud ametisse nimetatud haldusdirektori pädevuse Viru Ringkonnakohtus tegutseda. Küsimus on mudelis. Eeskujuks oli meile Tartu kogemus, kuid Ida-Virus see ei tööta. Mudel töötab siis, kui ei ole erinevaid huviseid. Kui kellelgi häid soovitusi edasitoimimiseks, siis need on oodatud.

Jõks: Milline väljund antud küsimuses meil võiks olla?

Sarapuu: Kui te ei taha arutada, siis ei aruta. Pr Särğava ütles, et kui esimehe ja haldusdirektori pädevusega tekib probleeme, siis saab teemat uuesti alustada.. Ka pr Aitsen ise soovis, et seda arutataks.

Kiviloo: Kohtute seadus ei takista meil arutada muid küsimusi. Küsimus on aga selles, mida te tahate.

Sarapuu: Tahan, et te oleksite õnnelikud, et ei tekiks olukorda, kus on võimalik väita, et ministeerium ei taha arutada antud teemat ning et me hoiame infot kinni. Võib ka nii võtta, et tegemist on seisukohavõtmisega, et kas probleem on mudelis või isikute pinnal.

Amann: Sellest ju alustasitegi, et probleem mudelis.

Jõks: Mis on meie väljund, peaks kokku leppima, kas soovitus või seisukoht. Pean tunnistama, et olen pr Aitseniga rääkinud töötajate teemal kaks tundi. Ka praegu näen ainult võimalust, et probleem on teadmiseks võetud. Näen vastutuse hajutamist. Ma ei näe, mida võime edasi teha. Meie ei saa minna konkreetseesse probleemi sisse. Situatsioon on tõendiks selle kohta, et kinnitatud struktuuril on teatud konflikti võimalus sees, et see ei toimi ebasobivate isikute kokkusattumisel.

Odar: Tartus see töötab, kuid seal üks maja, Ida-Virus aga on kolm maja. Mina takistust ei näe süsteemi töötamisele, see on inimeste heast tahtest.

Sarapuu: Kuidas määrata see, kes on õige ja kes vale haldusdirektor. Seadusega antud pädevus on tekitanud probleeme seal, kus haldusdirektor ei meeldinud kohtu esimehele. See pädevus, mis antud haldusdirektorile, on ikka antud ühele isikule, sellele, kes on välja valitud ja nimetatud. Teistmoodi toimida ei oleks olnud võimalik. Siit lisaks probleem, kes saab koondada ja kes ei saa. Tööõiguslikult keeruline protsess.

Särğava: Mitu haldusdirektorit täna Ida-Virus on?

Tiislär: Üks. Viru Ringkonnakohtu haldusdirektor ei ole töötanud, kuna oli haige. Teda ei saanud seetõttu ka koondada. Teenistussuhe on aga tänaseks lõpetatud.

Sepp: Mida nõukoda sellega siis teeb? Kas otsustada see, et võtsime teadmiseks või hakkame sisuliselt lahendama ja teeme ettepanekud olukorra parandamiseks?

Sarapuu: Küsimus ei ole ainult selles, milliseid teemasid soovib arutada Justiitsministeerium, vaid ka selles, mille arutamist soovivad esimehed. Kui Justiitsministeeriumi küsimused ei meeldi, siis kohtute haldamise nõukojal on õigus need välja hääletada.

Seppik: Ma ei saa probleemi olemusest aru. Kas probleem on selles, et pr Aitsen leiab, et üks inimene ei saa kolmes kohtumajas töötada?

Sarapuu: Pr Aitseni probleemi küsiige tema käest. Junolaisel ja Ernitsal ei ole probleemi.

Kiidjärv: Kui loen ministri kirja 4. veebruarist pr Aitsenile, siis viimasest lõigust selgub, et ministeerium on seisukohal, et pr Aitsen takistab õigusemõistmise toimimist sellega, et temal on oma arusaam haldusteenistuse üle. Kuid see ju puhas ministeeriumi probleem, siin on olemas ju teised mõjutusvahendid. Kohtute haldamise nõukoda ei saa öelda, kas pr Aitsen käitub õigesti või mitte.

Sarapuu: Tahtsingi teada, kas on mudelis probleem või isikutes. Kui esimees taotleb arutamist, kas siis ütleme, et ei, sellist asja me ei aruta kohtute haldamise nõukojas?

Sepp: Tuleb konkreetset öelda, et mida Justiitsministeerium soovib, ei saa lihtsalt, et arutage probleemi.

Lõhmus: Me ei saa tegeleda üksiküsimuste lahendamisega. Meie pädevuses on lahendada ainult põhimõttelisi asju. Antud juhul ma arvan, et me ei saa probleemi

lahendada, kuna ei tea selle olemust. Kui asi on selles, et üks haldusdirektor on mitme kohtu peale, siis see on ainult Justiitsministeeriumi otsustada.

Tiislär: Minu jaoks on probleemi olemus selles, et haldusdirektor ei saa kinnitada koosseisu, kuna esimees ei anna nõusolekut. Lahendus oleks selles, et kohtute haldamise nõukoda annaks meile ülesande töötada välja kord, mis siis saab, kui haldusdirektor üritab kinnitada koosseisu, aga esimees ei kooskõlasta seda.

Lõhmus: Probleem seaduse regulatsioonis, kus on sisse kavandatud konflikti võimalus, eriti kahe paralleelse juhtimisahela kava, mida meie püüdsime tasandada sellega, et haldusdirektor allub esimehele teatud küsimuses.

Kiviloo: Sellega seoses retooriline küsimus. Kas keegi analüüsib neid seaduse lünkasid ja kavandab ka vastavaid samme?

Sarapuu: Kohtunike ühingu ettepanekud on meil olemas. Tööplaani kohaselt peame 15. detsembriks esitama muudatusettepanekud. Oleme ise ka arvamusel, et on kohti, mida tuleb korrigeerida.

Lõhmus: Sisuliselt ei saa seda probleemi lahendada. Justiitsministeerium võib välja pakkuda lahendusi, nagu pr Tiislär ütles, ja neid võib arutada siis.

Otsustati: võtta Ida-Viru haldusdirektori probleemid teadmiseks.

Arvamuse andmine Riigikohtu kohtuniku vabale kohale kandideerivate isikute kohta

Lõhmus: Läheme viimase päevakorrapunkti juurde.

Sepp: Kellele me selle arvamuse anname? Seadusest tulenevalt selline küsimus.

Sarapuu: Meil sama küsimus, kas kohtute haldamise nõukoda peaks arutama kõiki kandidaate või neid, mida üldkogu on juba ära arutanud.

Lõhmus: Mitte Riigikohtu üldkogu, vaid esimees nimetab kandidaate. Arvamus tuleb esitada parlamendisaadikutele nende kahe kandidaadi kohta, keda Riigikohtu esimees ette paneb.

Jõks: Ka mul see küsimus. Paragrahvist 55 lg 4 sain aru, et see tuleb esitada Riigikohtu esimehele ning § 41 lg 3 tuleneb ka, et kohtute haldamise nõukoda annab arvamuse enne, kui esimees esitab Riigikogule.

Lõhmus: Sisulist tähendust ei ole, kellele on adresseeritud. Kui on sisulisi vastuolusid, siis ma kaalun seda kandidaati.

Sepp: Nii ja naa võib tõlgendada. Kui otsida paralleele teistest seadustest, siis arvamuse andmine on suunatud ametisse nimetajale, mitte kandidaadi valijale.

Lõhmus: Ei arva, et see kõige otstarbekam, et esitada Riigikogule ja siis esitab kohtute haldamise nõukoda arvamuse. Enne seda, kui Riigikohtu esimees esitab kandidaadid Riigikogule, peaks kohtute haldamise nõukoda arvamuse andma.

Sepp: Mul ei ole sellise tõlgenduse vastu midagi, ma tõin ainult välja, mis on teistes seadustes analoogselt sätestatud.

Kiidjärv: Õige, et ikka esimehele peaks selle esitama. Kas see käib kõigi kandidaatide kohta või nende kohta, kelle kohta on üldkogu juba arvamuse andnud?

Lõhmus: Üldkogu tegi valiku. Kui te ei kiida heaks mõnda kandidaati, läheb asi tagasi üldkogusse.

Seppik: Kohtute seadus § 55 lg 4 võimaldab tõlgendada nii, et arvamus antakse selle kohta, kelle kohta esimees küsib.

Lõhmus: Tegemist ei ole avaliku konkursiga.

Kiviloo: Kohtute seaduse § 41 lg 3 p-st 1 loen välja, et kõikide kandidaatide kohta ütleb kõigepealt oma sõna kohtute haldamise nõukoda.

Seppik: Ebaõnnestunud sõnastus. Paragrahv 55 lg 4 ütleb ikka seda, et arvamus antakse selle kohta, kes on valitud.

Sepp: Kui välja valitud esimehe poolt, siis anname oma heakskiidu, kui aga räägime nõu andmisest, siis peaks see olema enne, kui esimees oma valiku teeb.

Jõks: Kohtute seaduse § 55 lg 4 järgi ei ole arvamuse andmisel vahet, kas üldkogu või kohtute haldamise nõukoda, üldkogule ei ole antud õigust teha mingit valikut.

Seppik: Tulemus sama. Esimees küsib ja meie anname seisukoha.

Lõhmus: Sõnastus on ebakorrekne. Mingisugust konkursi ei ole. Keegi ei kandideeri kohale, vaid toimub valik teatud isikute ringis.

Odar: Kohtute seaduse §-s 55 ei ole viidet §-le 41, aga §-s 41 on §-le 55. Peame alustama §-st 55.

Lõhmus: Ma aktsepteerin seda, et üldkogu teeb otsuse, kes saab tema kolleegiks, otseselt ei ole see ka kooskõlas, kuid ma ei taha teha otsustust autoritaarsel viisil, vaid otsustada seda, mida üldkogu otsustab. Enne kui esitada Riigikogule kandidaadid, on loomulik, et kuulatakse ära arvamus. Minu poolt on esitatud kaks isikut.

Kiviloo: Saan seadusest nii aru, et tuleb kaks arvamust – Riigikohtu üldkogult ja kohtute haldamise nõukojalt. Nüüd on aga nii, et meie teeme nagu järelnoppimist.

Seppik: Esimees tegi valiku, see ei ole oluline, mille alusel ta selle tegi. Meie ülesanne on praegu arvamus anda.

Kiidjärv: Mina näen, et kohtute seadus ei reguleeri seda, kuidas Riigikohtu esimees jõuab järeldusele isikute suhtes. Kohtute seaduse § 53 peaks olema § 55 üldsäte.

Lõhmus: Kohtute seaduse väljatöötamise käigus spetsiaalselt rõhutasin, et konkursse ei toimu. Põhiseaduse järgi teeb valiku esimees. Kui mina olen teinud oma valiku, siis pean praegu seaduse järgi arvamust küsima. Läheme konkreetsete kandidaatide juurde. Kas toetate esitatud kandidaate?

Kiviloo: Toetan.

Odar: Toetan.

Särgava: Toetan

Seppik: Toetan.

Kutsar: Toetan. Hr Tampuu on meie kohtu kõige universaalsem kohtunik, kes tunneb nii tsiviil-, karistus- kui haldusõigust.

Jõks: Sümpaatne see, et kohus täieneb ka kohtusüsteemi seest tulevate isikutega. Kui vaadata viimast nelja-viite nimetamist, siis on tulnud isikuid seest ja väljast proportsionaalselt. Ei ole vastuväiteid.

Sepp: Toetan.

Lõhmus: Olen otsustanud, et Koolmeister hakkab kuuluma halduskollegiumi ja Tampuu tsiviilkollegiumi. Ka nüüd valitud üks isik seest ja teine väljast. Võib olla teatud probleem on sooline tasakaal, kuid kõiki komponente ei saa alati arvestada. Eriti kui lahku Rimmel, tekib soolise tasakaalu probleem.

Otsustati: toetada Riigikohtu esimehe poolt esitatud riigikohtunike kandidaate

Lõhmus: Kas lepime kokku ka järgmise istungi toimumise aja?

Otsustati: Järgmine kokkusaamine 21. märts kell 11. 29.-30. aprillil võiks toimuda väljasõiduistung, kus arutatakse kohtunike töökoormuse küsimust. Kuupäevade sobivuse kooskõlastab Justiitsministeerium e-posti teel.

Uno Lõhmus

Mirjam Vili